

Knižnica roka 2018

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky v súlade so štatútom súťaže Knižnica roka, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2018, vyhlásilo prvý ročník súťaže Knižnica roka. Súťaž sa riadi Pravidlami súťaže a rokovacím poriadkom odbornej poroty súťaže Knižnica roka, ktoré nadobudli účinnosť 1. januára 2018 a sú uverejnené na webovom sídle Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

Cieľom zriadenia súťaže Knižnica roka je každoročne oceniť jednu regionálnu a jednu obecnú, resp. mestskú knižnicu, ktoré poskytujú trvalo kvalitné knižnično-informačné služby, zvyšovanie profesionality výkonov a vytváranie tvorivého konkurenčného prostredia v knižniciach. Prvý ročník súťaže bol vyhlásený k 18. máju 2018 pri príležitosti Medzinárodného dňa múzeí spolu so súťažou Múzeum roka/Galéria roka. Hodnotenú obdobie bolo od 1. januára 2018 do 31. decembra 2018. Knižnice súťažili v dvoch kategóriách, v kategórii regionálna knižnica a v kategórii obecná/mestská knižnica.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky pri príprave a realizácii súťaže spolupracuje so Slovenskou národnou knižnicou, Slovenskou asociáciou knižníc a Spolkom slovenských knihovníkov a knižníc. Súťaž hodnotila 5-členná odborná porota zložená zo zástupcov ministerstva a spolupracujúcich inštitúcií. V prvej oblasti boli hodnotené štatistické výsledky knižnice dosiahnuté za rok 2018 napr. počet zakúpených kníh na 1 obyvateľa mesta alebo obce za rok, počet prevádzkových hodín pre verejnosť za týždeň, počet vypožičaných kníh, získané finančné prostriedky vlastnou aktivitou knižnice z iných zdrojov. V druhej oblasti odborná porota hodnotila činnosť knižnice, napr. publikačné aktivity knižnice, webové sídlo knižnice, budovanie informačných databáz o regióne, v ktorom knižnica pôsobí, realizácia celoslovenského alebo medzinárodného podujatia pre verejnosť, významný počin – rekonštrukcia knižnice. Víťazom súťaže Knižnica roka 2018 v kategórii regionálna knižnica sa stala Hornozemplínska knižnica vo Vranove nad Topľou.

Podľa získaných bodov v obidvoch súťažných oblastiach bolo celkové poradie v kategórii regionálna knižnica nasledovné:

1. Hornozemplínska knižnica vo Vranove nad Topľou – 70 bodov
2. Kysucká knižnica v Čadci – 67 bodov
3. Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach – 66 bodov
4. Ľubovnianska knižnica v Starej Ľubovni – 63 bodov
5. Okresná knižnica Dávida Gutgesela v Bardejove – 50 bodov
6. Knižnica P. O Hviezdoslava v Prešove – 42 bodov

V kategórii obecná/mestská knižnica sa stala víťazom Mestská knižnica mesta Piešťany. Celkové poradie podľa získaných bodov bolo nasledovné:

1. Mestská knižnica mesta Piešťany – 74 bodov,
2. Miestna knižnica v Petržalke – 65 bodov,
3. Mestská knižnica M. Matunáka v Šuranoch – 48 bodov.

Odborná porota navrhla udeliť čestné uznanie za bohatú edičnú činnosť Kysuckej knižnici v Čadci.

Slávnostné odovzdávanie ocenení súťaže Knižnica roka 2018 sa konalo 28. júna 2019 v Dvorane Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. Titul Knižnica roka 2018 v kategóriách regionálna knižnica a v kategórii obecná/mestská knižnica a čestné uznanie odovzdala víťazom ministerka kultúry Ľubica Laššáková. Víťazi súťaže získali osvedčenie o udelení a užívaní titulu Knižnica roka, finančnú odmenu vo výške 2 500 EUR a plaketu symbolizujúcu udelenie titulu Knižnica roka.

Máme za sebou prvý, premiérový, štartovací ročník súťaže. V priebehu prípravy a realizácie sa nevyskytli žiadne vážne problémy, takže súťaž Knižnica roka bola uvedená do života.

Ministerstvo kultúry v súlade so štatútom súťaže vyhlásilo 2. ročník súťaže Knižnica roka. Hodnoteným obdobím je 1. január 2019 až 31. december 2019. Do súťaže sa môže prihlásiť verejná knižnica, ktorá je evidovaná v Zozname knižníc Slovenskej republiky vedenom ministerstvom. Prihlášky do súťaže musia knižnice, zaslať do 28. februára 2020 (rozhoduje dátum na poštovej pečiatke) na Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky. Prihláška do súťaže Knižnica roka, štatút a pravidlá súťaže sú zverejnené na webovom sídle Ministerstva kultúry SR.

PhDr. Emília Lačná
emilia.lacna@culture.gov.sk
(Ministerstvo kultúry SR)

O spätnú väzbu z premiérového víťazstva sa s našou redakciou podelili aj víťazné knižnice. Súťaž vnímajú ako priestor pre zdravé konkurenčné prostredie. Význam má nielen samotné súťaženie, ale predovšetkým možnosť ukázať prácu knižníc a hľadať inšpirácie.

- **Ako vo všeobecnosti vnímate význam takejto súťaže pre knižnice? Akým spôsobom to môže ovplyvňovať postavenie knižníc, ale možno aj samotnú ich činnosť?**

Mgr. Danka Molčanová, riaditeľka Hornozemplínskej knižnice vo Vranove nad Topľou:

Vo všeobecnosti význam tejto súťaže je v tom, že verejné knižnice prostredníctvom zadaných podmienok dostali priestor na prezentovanie vlastnej činnosti. Jej vyhlasovateľ MK SR nastavilo zrkadlo, do akej miery naše inštitúcie plnia svoje poslanie v dobe dominancie internetu, sociálnych sietí a využívania IT, pretože našou úlohou je zachytávať tento trend.

Toto plníme skvalitňovaním knižnično-informačných služieb, hľadaním nových foriem práce a prostredníctvom nich ponúkame verejnosti svoje „produkty.“

Takto sme pochopili aj kritéria súťaže vyhlásenej MK SR, ktorá ponúkla priestor na tvorivé a zdravo konkurenčné prostredie v rámci verejných knižníc. Súťaž vytvára možnosť bilancovať výsledky svojho úsilia, porovnávať sa navzájom a následne verejne prezentovať svoje úspechy. Prostredníctvom súťaže sa získané poznatky a skúsenosti môžu uplatňovať v činnosti jednotlivých knižníc.

Ing. Margita Galová, riaditeľka Mestskej knižnice mesta Piešťany:

Súťaž „Knižnica roka“ môže napomôcť tomu, aby sa knižnice neustále posúvali dopredu. Dôležitosť tejto súťaže spočíva však nielen v súťažení knižníc medzi sebou, ale predstavuje to aj zviditeľnenie ich práce a práce knihovníkov. Získanie ocenenia KNIŽNICA ROKA môže viesť k tomu, aby návštevníci a používatelia knižničných služieb vnímali dôležitosť práce a snahu knižnice a knihovníkov.

PhDr. Janka Bírová, riaditeľka Kysuckej knižnice v Čadci:

Význam vzniku a vyhlásenie premiérového ročníka celoslovenskej súťaže „Knižnica roka“ o najlepšiu slovenskú verejnú knižnicu je veľmi prínosný a nanajvýš aktuálny. Vo všeobecnosti súťaž možno vnímať ako prejav záujmu Ministerstva kultúry SR, ústrednej knižnice siete knižníc na Slovensku – Slovenskej národnej knižnice a erudovaných profesných knihovníckych organizácií – Slovenskej asociácie knižníc a Spolku slovenských knihovníkov a knižníc o knižnice a ich činnosť. Súťaž upriamila pozornosť na vynikajúcu a bohatú všestrannú činnosť verejných knižníc.

Vyhlásenie súťaže má význam nielen vo zvyšovaní povedomia nevyhnutnosti širokospektrálneho pôsobenia knižníc u zamestnancov verejných knižníc, ale prínosný je i dopad v pozitívnom vnímaní poskytovaných služieb knižníc ich používateľmi, návštevníkmi i u širokej verejnosti. Knižnice si uvedomili celospoločenský význam ich pôsobenia a súťaž vzbudila u nich motiváciu rozširovať a skvalitňovať nielen knižnično-informačné služby, ale do odborne erudovanej činnosti vnášať i kreativitu a inovácie.

Súťaž podnietila i súťaživosť a zdravú rivalitu knižníc v záujme vytvárať nové služby so zameraním na optimalizáciu a rozvoj knižnično-informačných služieb.

- **Pre vás – ako pre premiérového víťaza súťaže – čo status KNIŽNICA ROKA znamená? Akou inšpiráciou chcete byť pre ďalšie knižnice?**

Mgr. Danka Molčanová, riaditeľka Hornozemplínskej knižnice vo Vranove nad Topľou:

Hornozemplínska knižnica vo Vranove nad Topľou získala historický prvé ocenenie „Knižnica roka“ za dosiahnuté výsledky.

Vážime si toto verejné uznanie, lebo sa za ním skrývajú výsledky práce celého kolektívu zamestnancov, každý z nich sa svojou odbornou činnosťou podieľal na tomto úspechu.

Je pravdou, že dlhodobo patríme medzi najlepšie verejné regionálne knižnice na Slovensku, avšak až táto súťaž potvrdila, že sme na správnej ceste.

Pri hodnotení bola vyzdvihnutá najmä realizácia komunitného podujatia „Komunitná knižnica“ a vydanie a prezentácia publikácie pod názvom „Príbehy dávnych remeselníkov“, ktorá bola pripravená v spolupráci s obcou Malá Domaša. Osobitne bol vyzdvihnutý významný počin knižnice v oblasti skvalitňovania knižnično-informačných služieb prostredníctvom projektu Fablabik – 3D tlač.

Želáme si, aby naša snaha prinášať do činností Hornozemplínskej knižnice vo Vranove nad Topľou kvalitu, kreativitu a príťažlivosť bola inšpiráciou aj pre ďalšie knižnice, nech je vzorom a motiváciou pri skvalitňovaní knižnično-informačných služieb, pri posilňovaní miestneho a regionálneho významu knižnice pre regionálny rozvoj a komunitné podujatia.

Ing. Margita Galová, riaditeľka Mestskej knižnice mesta Piešťany:

Titul „Knižnica roka“ považujeme za ohodnotenie našej práce, originality našich kultúrno-vzdelávacích podujatí, našej webovej stránky, ako aj propagácie našich aktivít. Zároveň nás získanie titulu motivuje k pokračovaniu v našej práci. Dúfame, že inšpirujeme aj ďalšie knižnice k tvorbe nových druhov knižničných podujatí, ktorými prilákajú nových čitateľov a návštevníkov, podporia záujem detí a mladých ľudí o literatúru a pomôžu búranu knižničných stereotypov.

PhDr. Janka Bírová, riaditeľka Kysuckej knižnice v Čadci:

Pre Kysuckú knižnicu v Čadci je status „Knižnica roka“ výzvou získať ocenenie ako najlepšia knižnica na Slovensku v danej kategórii. Kysuckej knižnici v Čadci udelené historicky prvé Čestné uznanie za bohatú edičnú činnosť v roku 2018 znamená pre knižnicu a všetkých jej zamestnancov veľmi veľa: je to pre nás prejav ocenenia za bohatú a rozmanitú edičnú činnosť našej knižnice v roku 2018 a zároveň potvrdenie, že činnosť našej knižnice spĺňa náročné požiadavky na našu odbornú činnosť v celo-slovenskom meradle a že naša knižnica plnohodnotne patrí medzi najlepšie verejné regionálne knižnice na Slovensku.

Kysucká knižnica v Čadci chce byť vzorom pre mnohé ďalšie verejné regionálne knižnice na Slovensku – prispôsobuje sa novým podmienkam a požiadavkám, aby v konkurencii všadeprítomného online prostredia a digitálneho obsahu obstála; zameriava sa na skvalitnenie a rozvoj knižnično-informačných služieb zameraných na rozvíjanie mediálnej, informačnej a digitálnej gramotnosti a umožňovanie prístupu k hodnoverným relevantným informáciám, vrátane digitálnych. Knižnica sa vyprofilovala na kultúrno-informačnú inštitúciu s rozsiahlym knižničným fondom a širokou paletou služieb od základných výpožičných až po organizovanie kultúrno-výchovných a vzdelávacích podujatí a plní svoje poslanie vo vzťahu k verejnosti a poskytuje kvalitné služby podporujúce poznanie, vzdelávanie a kultúru. Aby tieto knižnično-informačné služby v konkurencii iných informačných platforiem obstáli, ich základným atribútom je pridaná hodnota v podobe zvyšujúcej sa kvality a rozsahu poskytovaných služieb. Vysoká odborná profesionálna erudovanosť zamestnancov knižnice, meniacich sa na osobných znalostných poradcov používateľov, ktorí reagujú na konkrétne otázky a potreby používateľov a a skvalitňujú ich znalosti, vedomosti a praktické zručnosti. Kysucká knižnica v Čadci patrí ku knižniciam s najširším používateľským zázemím, pracuje na inklúzii všetkých sociálnych skupín a redizajnuje svoje služby v súlade s potrebami moderného človeka 21. storočia v intenciách efektívneho, hospodárneho a účelného využitia transferu zriaďovateľa Žilinského samosprávneho kraja, vlastných príjmov a získaných mimorozpočtových zdrojov.

Mgr. Eva Vašková

eva.vaskova@cvtisr.sk

(Centrum vedecko-technických informácií SR)